

- [Doelstellingen](#)
- [Wat is financiële geletterdheid?](#)
- [Ontwikkeling van lesmateriaal](#)
- [Het onderzoek](#)
- [Partners in het onderzoek](#)
- [Lesmateriaal voor het tweede jaar van de eerste graad](#)
- [Nieuw: lesmateriaal voor het eerste jaar van de tweede graad](#)

Ronde 3: Binnenkort inschrijven voor lesmateriaal voor schooljaar 2018 - 2019

Doelstellingen

In Vlaanderen haalt 12% van de leerlingen het basisniveau van financiële geletterdheid niet. Deze leerlingen kunnen bijvoorbeeld niet de waarde van een eenvoudig budget herkennen, noch kunnen ze opvallende kenmerken in dagelijkse financiële documenten, zoals ?factuur?, interpreteren. Dat bijna 1 op de 8 van onze 15-jarige leerlingen onvoldoende financiële vaardigheden bezitten om volwaardig te participeren aan de samenleving als onafhankelijke en verantwoordelijke burgers is vanuit maatschappelijk oogpunt ontoelaatbaar. Op verschillende momenten nemen mensen immers belangrijke financiële beslissingen zoals de aankoop van een woning, het aangaan van een lening, sparen voor de toekomst of het verzekeren tegen risico's. Om deze beslissingen geïnformeerd te kunnen nemen, is een goede financiële educatie noodzakelijk.

Financiële geletterdheid wordt één van de sleutelcompetenties in de nieuwe eindtermen van het secundair onderwijs. Er is echter weinig duidelijkheid over hoe deze doelstelling concreet te realiseren zijn en er is nog weinig specifiek lesmateriaal ontwikkeld. Het project "Financial Literacy @ School" sluit aan bij deze sleutelcompetentie. Het project heeft als doelstelling om de financiële geletterdheid van de leerlingen van het secundair onderwijs te verhogen en te evalueren welke lesvormen het meest effectief zijn in het verhogen van financiële geletterdheid. Het wil ook expliciet inzetten op de financiële vorming van de leraren, en het betrekken van de ouders bij de leerinhouden.

Wat is financiële geletterdheid?

Onder financiële geletterdheid verstaan we zowel de kennis van financiële begrippen en producten alsook de vaardigheid om deze kennis aan te wenden om financiële beslissingen te nemen. Zo is het belangrijk dat jongeren voldoende kennis hebben over spaar- en beleggingsproducten, leningen en verzekeringen en de risico's van deze producten. Financiële educatie moet er ook voor zorgen dat jongeren deze kennis aanwenden bij het nemen van financiële beslissingen waardoor ze beter geïnformeerde keuzes kunnen maken. Een hogere financiële geletterdheid zal zowel het individu als de samenleving sterk ten goede komen. Het is belangrijk om financiële educatie al op jonge leeftijd in het onderwijs aan te bieden om jongeren ervan bewust te maken over hoe met geld om te gaan. Jongeren worden namelijk al op jonge leeftijd met financiële keuzes geconfronteerd, bijvoorbeeld wanneer ze overwegen om een dure smartphone aan te kopen.

Ontwikkeling van lesmateriaal

Het project 'Financial Literacy @ School' sluit niet alleen aan bij de sleutelcompetenties van de nieuwe eindtermen maar ook bij de internationale aanbevelingen om financiële educatie te integreren op school. Hiervoor zal wetenschappelijk onderbouwd en getest lesmateriaal ontwikkeld worden voor leerlingen uit het secundair onderwijs. Dit lesmateriaal zal bestaan uit lesmateriaal voor de leerlingen waarbij, door middel van differentiatie, rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingen binnen de klas (bijvoorbeeld in financiële kennis, vaardigheden, sociale achtergrond, leervoorkeuren en interesses). Differentiatie kan mogelijk gemaakt worden door het aanreiken van gedifferentieerde oefeningen, projectwerk of onderzoeksopdrachten.

Er is ook aandacht voor het betrekken van ouders bij het leerproces. Aan ouders zullen diverse instrumenten worden aangeboden zodat ze kunnen bijdragen aan de financiële geletterdheid van hun kinderen en tegelijkertijd ook werken aan hun eigen competenties van financiële geletterdheid.

Om leraren te ondersteunen, ontwikkelen we ook bijkomend lesmateriaal voor leraren. Dit materiaal omvat lesvoorbereidingen, verdere informatie over de lesinhoud om leraren bij te staan bij thema's waar ze minder vertrouwd mee zijn alsook richtlijnen over de lesmethode. Verder zullen er ook een aantal studiedagen rond financiële geletterdheid georganiseerd worden voor leraren.

Dit (les)materiaal wordt ontwikkeld door leraren in samenwerking met Wikifin.be, lerarenopleiders en onderzoekers aan de KU Leuven en Universiteit Antwerpen. Het betrekken van verschillende partijen moet er toe leiden dat het lesmateriaal effectief is in het bijbrengen van financiële geletterdheid en dat de concrete cases gericht zijn op de leefwereld van de leerlingen.

Het onderzoek

Om de effectiviteit van het lesmateriaal en lesmethodes te evalueren maken we gebruik van een experimentele setting opgezet door onderzoekers van KU Leuven en Universiteit Antwerpen. Diverse lesmethodes worden door de onderzoekers willekeurig aan deelnemende scholen toegewezen. In sommige scholen zal een meer traditionele benadering van lesgeven gevolgd worden, terwijl andere scholen meer aandacht zullen schenken aan differentiatie binnen de klas en/of betrokkenheid van de ouders. Voor dit schooljaar ontwikkelen we lesmateriaal rond het thema betaalmiddelen (ronde 1 en 2). De totale lestijd van deze module bedraagt vier lessen.

Om de effectiviteit van het lesmateriaal en de lesmethodes te meten en deze naar de volgende schooljaren bij te sturen, is het belangrijk om te evalueren of het project de financiële geletterdheid van leerlingen effectief verbeterd heeft. De experimentele setting laat ons ook toe om te evalueren of differentiatie binnen klassen en betrokkenheid van ouders een effect heeft. Daarom zullen er ook testen plaatsvinden in deelnemende scholen om de financiële kennis van leerlingen te toetsen. Deze testen peilen zowel naar kennis alsook het nemen van financiële beslissingen op basis van discrete keuze experimenten waarin we leerlingen concrete situaties voorleggen. Een eerste test vindt plaats voor de start van het project. Op basis van deze test meten we het

niveau van financiële geletterdheid voor aanvang van de lessen. Leerlingen dienen deze test in de klas af te leggen en dienen hiervoor over een individuele computer met internetverbinding te beschikken. Daarna volgen leerlingen de lessen en volgt een bijkomende test om te toetsen of de financiële geletterdheid van leerlingen effectief verhoogd is en de lessen een impact hebben op keuzegedrag. Zo evalueren we bijvoorbeeld of het volgen van deze modules een impact heeft op spaargedrag of omgaan met risico's.

In de toekomst starten we nog meer onderzoeksrondes.

Partners in het onderzoek

Het project 'Financial Literacy @ School' wordt gefinancierd door het Vlaams Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). Het wordt geleid door onderzoekers van KU Leuven en Universiteit Antwerpen, maar is een nauwe samenwerking tussen verschillende partners. Leraren en lerarenopleiders zijn nauw betrokken bij het project voor onder andere de ontwikkeling van het lesmateriaal en de testen. De FSMA, één van de valorisatiepartners, en wettelijk bevoegd voor het bevorderen van de financiële geletterdheid van de bevolking, staat in voor de communicatie en stelt het wikifin.be portaal ter beschikking van het project. De communicatie wordt nog verder versterkt door nieuwsbrieven en de organisatie van verschillende studiedagen rond financiële geletterdheid. Andere partners zijn onder andere het Vlaams Centrum voor Schuldenlast, het Ministerie van Onderwijs en Vorming, pedagogische begeleiders van de verschillende Vlaamse onderwijsinrichters en ook de Gezinsbond. De nauwe samenwerking tussen deze partners moet er voor zorgen om financiële geletterdheid te integreren in het onderwijs in Vlaanderen.

Aan KU Leuven zijn prof. dr. [Kristof De Witte](#) [1] en Prof. dr. [Geert Van Campenhout](#) [2] de betrokken promotoren. Beiden zijn verbonden aan de faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen en het facultair onderzoekscentrum '[Leuven Economics of Education Research](#)' [3]. Aan Universiteit Antwerpen is prof. dr. [Wouter Schelfhout](#) [4] de promotor. Hij is verbonden aan de Antwerp School of Education. De promotoren worden bijgestaan door een team van twee doctoraatstudenten aan KU Leuven, en een doctoraatstudent aan Universiteit Antwerpen. Daarnaast zal dr. [Koen Declercq](#) [5] als postdoc onderzoeker mee instaan voor de coördinatie. Bij de FSMA staat mevr. Els Lagrou, verantwoordelijk voor het Vlaamse onderwijs in het wikifin.be team, in voor de valorisatie en disseminatie van de projectresultaten.

Ronde 1: lesmateriaal voor het tweede jaar van de eerste graad

Het project 'Financial Literacy @ School' biedt innovatief lesmateriaal aan voor het **tweede jaar van de eerste graad**. De inschrijvingen hiervoor zijn ondertussen afgesloten. [Klik hier](#) [6] voor meer informatie over het project.

Wou je toch graag deelnemen aan dit project? Stuur dan zeker een mail naar info@Wikifin.be [7] zodat we je kunnen informeren wanneer de inschrijvingen van start gaan voor de volgende ronde; voor volgend schooljaar ontwikkelen we nieuw materiaal.

Ronde 2: lesmateriaal voor het eerste jaar van de tweede graad

Ronde 2 van het project 'Financial Literacy @ School' biedt innovatief lesmateriaal aan voor het **eerste jaar van de tweede graad**. De inschrijvingen hiervoor zijn ondertussen afgesloten. Maar hoe verloopt dit nu concreet? Het lesmateriaal gaat over het thema 'betaalmiddelen'. De lessen worden na de paasvakantie gegeven en de totale lestijd van de module bedraagt vier uren. De lessen worden vooraf gegaan door een test voor leerlingen. Op basis van deze test meten we het niveau van financiële geletterdheid voor aanvang van de lessen. De leerlingen deden deze test voor de paasvakantie. Daarna volgen leerlingen de lessen en volgt een bijkomende test om te toetsen of de financiële geletterdheid van leerlingen effectief verhoogd is en de lessen een impact hebben op keuzegedrag. Deze tweede test maken de leerlingen op het einde van het vierde lesuur. [Klik hier](#) [8] voor meer informatie over het project.

Presentaties

Raadpleeg [hier](#) [9] de presentatie van de startvergadering van ons SBO project op 14 september 2017.

Raadpleeg hieronder de presentaties van de eerste studiedag in het kader van ons SBO project.

- [Het belang van financiële educatie - Prof. dr. Kristof De Witte](#) [10]
- [Financiële geletterdheid vanuit een internationaal perspectief - Kenneth De Beckker](#) [11]
- [Financiële algebra - Prof. dr. Johan Deprez](#) [12]
- [Voorstelling van lesmateriaal door Els Lagrou vanuit Wikifin.be](#) [13]
- [Financiële geletterdheid van jongeren - Aisa Amagir](#) [14]

Bron-URL: <https://www.wikifin.be/nl/wikifin-at-school/financial-literacy-school-innovatief-lesmateriaal>

Links

[1] <http://feb.kuleuven.be/kristof.dewitte/>

[2] <https://www.kuleuven.be/wieiswie/nl/person/00056126>

[3] <http://www.feb.kuleuven.be/LEER>

[4] <https://www.uantwerpen.be/nl/personeel/wouter-schelfhout/>

[5] <http://www.kuleuven.be/wieiswie/nl/person/00063619>

[6] <https://www.wikifin.be/nl/wikifin-at-school/lesmateriaal-voor-het-tweede-jaar-van-de-eerste-graad>

[7] <mailto:info@Wikifin.be>

[8] <https://www.wikifin.be/nl/wikifin-at-school/lesmateriaal-voor-het-eerste-jaar-van-de-tweede-graad>

[9] <https://www.slideshare.net/secret/t65HTIEypy9HJu>

[10] https://www.wikifin.be/sites/default/files/het_belang_van_financieel_educatie.pdf

[11] https://www.wikifin.be/sites/default/files/financieel_educatie_op_school.pdf

[12] https://www.wikifin.be/sites/default/files/financieel_geletterdheid_-_wat_kan_de_bijdrage_zijn_vanuit_het_vak_wiskunde.pdf

[13] https://www.wikifin.be/sites/default/files/geldzaken_van_jongeren_in_de_klas.pdf

[14]

https://www.wikifin.be/sites/default/files/presentatie_conferentie_financieel_educatie_ku_leuven_aisa_amagir.pdf